

30. maj 2018

Rekommandation 40/2017 om pant kampagne

Nordisk Råds har den 28. november 2017 vedtaget følgende rekommandation til Nordisk Ministerråd:

å inngå i dialog med pantorganisasjonene og bryggeriforeningene i Norden om samarbeid om en felles nordisk kampanje for å vise og skape forståelse for hvor effektive og nyttige pant-ordningene i Norden er.

Svar:

Nordisk Ministerråd ønsker at understrege, at arbejdet for at fremme en cirkulær økonomi står helt centralt i det nordiske samarbejde. Her er netop pantordninger og forbrugeradfærd en ud af flere initiativer. Pantordningerne i vores lande er udviklet i et tæt privat-offentligt samspil, med ofte private aktører – bryggerierne og deres distributionsled – som helt afgørende partnere.

Dialogen mellem disse aktører og de offentlige myndigheder og ministerier finder i vores lande oftest sted på nationalt plan, ligesom pant-kampagner organiseres og udfoldes nationalt. Eksempelvis har alle de nordiske lande initieret eller pågående initiativer omhandlende pantsystemer både i Norden, men også udenfor Norden. Finlands Miljöcentral SYKE har igangsat et projekt kaldet "From waste to secondary materials" indenfor det europæiske EPA-netværk¹. Projektet omhandler ni europæiske case studier, hvor affald er blevet genanvendt som en ressource. En af eksemplerne herunder, er en analyse af pantsystemet for plastflasker i Finland. Resultaterne forventes at være klar marts-april 2018 og forventes at blive spredt i de europæiske lande via EPA-netværket. Endvidere for Finland, informerer den ansvarlige for et retursystem for drikkevarer om retursystemets funktion. I Sverige gennemfører Returpack jævnligt kampagner for at informere konsumenterne om miljøfordelen ved pantsystemet. De norske returselskaberne har en løbende kampagne for at oplyse om fordelene ved genanvendelse, og for at fremme gode miljøvalg (loop.no). I Danmark iværksætter Dansk Retursystem A/S indsamlingsinitiativer og gennemfører periodevis kampagner for at sikre forbrugernes kendskab til retursystemet. Denne indsats har bidraget til at retursystemet løbende har været i stand til at opnå stigende returprocenter. Island har siden 1989 haft et velfungerende og effektivt landsdækkende pantsystem for genanvendelse af emballage for drikkevarer. Systemet bygger på en aktiv indsats og samarbejde mellem myndighederne og bryggerierne.

¹ <http://epanet.pbe.eea.europa.eu/>

Alligevel er det en stadig udfordring at vedligeholde de gode resultater man har opnået. En af dagens største udfordringer er det stigende antal turister som ikke kender til pantsystemet. Derfor er der nedsat en arbejdsgruppe med det formål at styrke formidlingen af information om pantsystemet med turister, men også den almindelig borger som målgrupper.

Nordisk Ministerråd vil endvidere, i denne besvarelse, tillade sig kort at beskrive Ministerrådets arbejde med cirkulær økonomi.

Arbejdet med omstillingen til en cirkulær økonomi er ikke et nyt tema for hverken de nordiske lande eller Nordisk Ministerråd. Nordisk Ministerråd har igennem flere initiativer og aktiviteter vist, at Norden kan og vil være foregangsland, når det handler om omstillingen til en cirkulær økonomi.

Nordisk Ministerråd har gennem årene igangsat og gennemført flere indsatser og aktiviteter i form af rapporter, seminarer og workshop om temaet cirkulær økonomi, herunder pant. Endvidere har miljø- og klimasektoren tre nordiske miljøarbejdsgrupper, som arbejder med cirkulær økonomi med forskellig faglig indgangsvinkel.

I det følgende beskrives kort udvalgte projekter og programmer produceret af miljø- og klimasektoren, som i større eller mindre grad omhandler cirkulær økonomi. Den nordiske arbejdsgruppe for affald (NAG) har eksempelvis produceret projektet "Moving towards a circular economy – successful Nordic business models" i 2015, som indeholder et case-katalog af 18 eksempler på nordiske virksomheder, som er en del af den nordiske cirkulære økonomi. Endvidere har arbejdsgruppen for miljø- og økonomi (MEG) udført projektet "Critical metals in discarded electronics: Mapping recycling potentials from selected waste electronics in the Nordic region" (2016), som fokuserer på affaldsstrømme for kritiske metaller samt politiske instrumenter for effektiv forvaltning af denne ressource. Arbejdsgruppen for bæredygtig konsumtion og produktion har produceret projekt "Circular Public Procurement in the Nordic Countries" (2017), som omhandler best practice i de nordiske lande, når det gælder offentlige indkøb og cirkulær økonomi. Endvidere har miljø- og klimasektoren som en del af det danske formandskab i 2015 afsluttet den nordiske tekstilhandlingsplan "Norden – velklædt i et rent miljø". Miljø- og klimasektoren har også igangsat programmet "Nordic programme to reduce the environmental impact of plastic", som bygger videre på tidligere fællesnordiske indsatser inden for plastområdet, og som skal øge den viden og bevidsthed om plast som allerede eksisterer i Norden. I Programmet fokuseres der også på den rolle, som plast spiller i forbindelse med omstillingen til en cirkulær økonomi.

Fælles for disse indsatser er, at de overordnet er konkrete eksempler på, hvordan de nordiske lande bedre kan arbejde sammen om at opnå en cirkulær økonomi, men også hvordan nordisk best practice og løsninger kan influere EU politik og inspirere glo-

balt. Endvidere illustrerer de nævnte indsatser, at der er fokus på cirkulær økonomi i Norden, samt at der eksisterer flere forskellige tiltag for at opnå en cirkulær økonomi regionalt og globalt i form af økonomiske virkemidler, kommunikationsindsatser, erfaringsudveksling, forskning etc. MR-MK vurderer, at pant er en del af denne samlede palet af forskellige typer af virkemidler, som bør vurderes samlet ift. visionen om en cirkulær økonomi.

På baggrund af det pågående arbejde i Nordisk Ministerråd såsom arbejdsgruppernes arbejde med cirkulær økonomi samt Tekstilhandlingsplanen og Plastprogrammet, vurderer Nordisk Ministerråd, at der allerede arbejdes med og forventes fortsat at arbejde med mange forskellige tiltag og ikke mindst redskaber, når det handler om at indfri visionen om cirkulær økonomi, samt når det handler om at vise og eksportere gode nordiske løsninger globalt. Endvidere har alle de nordiske lande initieret eller pågårnde initiativer omhandlende pantsystemet både i nordisk regi, men også i andre lande. Resultaterne af disse forventes at være relevant for nordiske interessenter, men også på et globalt niveau.

I lyset af, at dialogen mellem pantorganisationer, bryggeriforeninger og de offentlige myndigheder og ministerier således finder sted nationalt og i vores lande fører til projekter og kampagner, så finder Nordisk Ministerråd ikke, at der er grundlag for en fælles nordisk kampagne, og Nordisk Ministerråd ønsker derfor ikke at indlede en dialog med pantorganisationer, bryggeriforeninger om dette.

Nordisk Ministerråd anser hermed at rekommandationen for delvis opfyldt.